

Hjemmefrontens kamp

Stiftelsen Norsk Kultur og Historie 2014

Aftenposten

og folkeretten.

Aftenposten

10.2.48

1. Side

Advokat Adam Hiorth setter saken på spissen i Høyesterett og påstår dødsdommen over Flesch opphevet.

Høyesterett begynte i formiddag behandling av saken mot Sipokommandør Gerh. Flesch. Flesch er ved Frostating lagmannsrett dømt til døden for å ha gitt ordre til henrettelse av flere hjemmefrontfolk uten at det var avsagt dom over dem. Videre er han dømt for å ha gitt ordre til «skjerpet forhør». Flesch har påanket dommen til Høyesterett, idet han mener at hjemmefrontfolkene i Norge anvendte folkerettsstridige kampmidler, og at dette berettiget tyskerne til å gjøre kort prosess med dem.

— Spørsmålet om vår hjemmefronts kamp var folkerettsstridig er meget omtvistet blant folkerettslærde, sa forsvaren, høyesterettsadvokat Adam Hiorth, innledningsvis. Professor Andenæs holdt i desember i fjor et foredrag i Juristforeningen over akkurat dette emne. Hans oppfatning er at Hjemmefrontens kamp ikke var folkerettsstridig, uaktet professoren erkjenner at franktirører ikke nyter den beskyttelse som landkriksreglementet gir andre stridende parter.

Spørsmålet i dag og denne saks kjerne er om franktirørerne nyter noen beskyttelse av landkriksreglementet, for eksempel at de ikke kan henrettes uten etter avsagt dom.

Om franktirører står det overhodet ikke noe i landkriksreglementet, men i artikkel 30 heter det om spioner at de ikke kan henrettes uten etter avsagt dom. Etter min mening er det ingen grunn til å sette franktirører og spioner i samme klasse, sa forsvaren, slik som det er kommet til uttrykk i en rekke dommer under vårt pågående rettsoppgjør — så også i denne sak!

Det finnes faktisk dem som sier at når denne regel gjelder for spioner, så må den a fortiori også gjelde for franktirører. Antar man at det også for franktirører gis en slags beskyttelse, om enn ikke så stor som for andre krigsfanger, og antar man videre at franktirører ikke kan drepes uten videre, når og hvor, blir spørsmålet: Hva må det gå forut for en slik henrettelse?, og dersom det skal være en dom: Hvem skal avsi en slik dom? Det er nu slått fast at standretten kan avsi slike dommer, og dog byr standretten en minimal beskyttelse i retning av grundig prøvelse av de enkelte forhold.

Blir det ikke det samme, spurte advokat Hiorth, om avgjørelsen fattes av en parodisk rett etter mangelfull rettsbehandling eller om den treffes av den administrative myndighet som har undersøkt saken?

Dersom retten kommer til at henrettelse først kan finne sted etter avsagt dom, vil forsvaret subsidiært hevde at henrettelser kan foretas som represalier.

Under krigen drepte tyskerne i still-

het, likviderte som man kalte det. Hvorvidt nordmenn begikk planlagte drap på tyskere er ikke bevist, iallfall har ikke de undersøkelser jeg har kunnet foreta bekreftet dette. Men nordmenn likviderte de av sine landsmenn som i farlig grad ytet fienden støtte, og ingen god nordmann vil beklage disse ynkelige individers død. Tyskerne derimot følte disse drap og anslag mot dem som støttet dem, som anslag direkte mot seg selv. Flesch's standpunkt er at disse gjensidige henrettelser måtte gå opp i opp. Hvis Flesch's resonnement holder, at det altså foreligger en parallellitet i rettsstridighet, må det samme gjelde innen landkriksbestemmelsene. Legger to krigførende parter gjensidig hverandres fanger i lenker, handler begge i strid med folkeretten, men ingen av partene kan gjøre ansvar gjeldende overfor den annen.

Flesch har videre påberopt seg rettsvillfarelse.

Okkupantens plikt til å respektere befolkningens liv er selvfølgelig avhengig av at befolkningen ikke truer okkupasjonshæren.

Forsvareren gikk deretter over til de av Flesch påstatte rettergangsfeil. Han hevder i sin ankeerklæring at han i flere tilfelle har fått avslag på sine bevisandragender. En del tyskere har nu etter lagmannsrettens dom vært avhørt, men disse forklaringene har gått Flesch imot, så forsvaret har frafalt dette ankepunkt.

Flesch hevder vider at han av lagmannsretten har vært nektet det siste ord, foruten at han hadde for kort tid til å forberede sitt forsvar, og endelig at han hadde vanskeligheter med å følge med i forhandlingene, fordi han ikke kunne forstå norsk. Flesch har også beklaget seg over at lagmannsretten ikke har tatt noe hensyn til at de patrioter det her dreier seg om ville blitt dømt til døden, om de var blitt stilt for en tysk rett.

Jeg mener, sa advokat Hiorth, at det må tas hensyn til dette. I samtlige tilfelle av henrettelser gjelder det bevislig mennesker, hvis skjebne allerede på forhånd var beseglet. Angående henrettelsen av russiske krigsfanger mener jeg at de gjensidige folkerettsbrudd mellom tyskerne og russerne, som begge drepte krigsfanger uten dom, må ha gitt Flesch grunn til å føle seg i god rett.

Om mishandlingene uttaler forsvaren at Flesch nok har gitt ordre til «skjerpet forhør», men han har aldri selv vært til stede eller deltatt i noe slikt. I betraktning av hans lange virketid i Sipo har det dreiet seg om relativt få tilfelle av mishandling.

Høyesterettsadvokat Hiorth konkluderte med å nedlegge slik påstand:

Prinsipalt: Lagmannsrettens dom oppheves. Subsidiært: Flesch anses på mildeste måte.

Oscar Nordstrøm og hans er som tidligere nevnt 6 m bygd av tynne bord på r

118374
Over

Danskene Nords
til S

Fra Aftenpostens korres Bergen, 1 De to danske kajakkse Nordstrøm og Svend startet i dag på første et vågsomme tur over Atlanti klokken 9.30 av havnepolit satt utover til Marsteinen, regner med å bli slept e havs, før de for alvor tar den. Som tidligere nevnt

Ingeniør Andreas Stamp

Bilsakkyndig St
mener at hans bl
er forbytte

En uløselig uoverensst mellom det han oppgir å